

ZÁNKAI

Hírmondó

Az Önkormányzat, a Közéleti Klub és a Zánkai Üdülőgazdák Egyesületének lapja.

3. szám

Zánka, 1994. november–december

HJRDETMÉNY

A Zánkai Választási Bizottság értesíti a lakosságot, hogy a helyi önkormányzati képviselőkre és polgármesterekre vonatkozóan a jelölés lezárult.

Az 1994. évi LXII. törvény értelmében november 22-én a Helyi Választási Bizottság megvizsgálta a jelöltek ajánlóíveit és a szükséges nyilatkozatok meglétét.

Megállapította, hogy a jelöltek megfelelnek a törvényben előírt feltételeknek, így őket nyilvántartásba vette az alábbiak szerint:

Polgármester-jelöltek:

BÍRÓ JÁNOS	független	Polgármesteri feladatát főállásban kívánja ellátni
PÉRINGER MIKLÓS	független	Polgármesteri feladatát főállásban kívánja ellátni
DR. SZABÓ DEZSŐ	független	Polgármesteri feladatát társadalmi megbízatásban kívánja ellátni
TÓTH TAMÁS	független	Polgármesteri feladatát főállásban kívánja ellátni

Képviselő-jelöltek:

BÍRÓ JÁNOS	független
FILEP MIKLÓS	független
GYÓRI ZOLTÁN	független
HENNÉ KOVÁCS ROZÁLIA	független
KOLONTÁRI GÉZA	független
KOVÁCSNÉ SZIJÁRTÓ ILDIKÓ	független
LÁBODI CSABA	független
LOCH OTTÓ	független
OLASZ JÓZSEFNÉ	független
PÉRINGER ANTAL	független
PÉRINGER MIKLÓS	független
SZABADI KÁROLY	független
DR. SZABÓ DEZSŐ	független
SZABÓ LÁSZLÓ	független
SZARKA LÁSZLÓ	független
TÖRÖK GYULA	független

Iskolaavató Zánkán

Zsúfolásig megtelt a Kultúrház nagyterme október 23-án. Politikai eseményekről emlékezni jöttünk össze, és azért, mert községünk saját ünnepévé is emelte ezt a napot. Ugyanis a politikai ünnepekhez kapcsolódóan 1990. október 23-án jelentették be az új Általános Iskola építésének megkezdését.

Dr. Szabó Dezső polgármester ünnepi megnyitójában néhány mondatban kitért 1956-ra, annak körülményeire, méltatta a Köztársaság kikiáltását. Bejelentette, hogy az iskola építésének első szakasza befejeződött, az átadásra az ünnepség után kerül sor.

Ezután az új iskola tanulói — vagyis azok akikért, akiknek épült, — Zánkán talán még soha nem látott magas színvonalú műsorral hálálták meg a felnőtteknek az impozáns, tágas, modern Alma Matert.

A két részből álló műsor mély érzelmi hatást váltott ki a nézőkből. Ez az oka annak, hogy tudósításomban kiemelt figyelmet szenteltem neki.

Mindkét műsor részben nagyon kiértelt, rengeteg tanulást sejtető, elmélyült, alapos pedagógiai munkát igénylő szavakat és prózai részleteket hallhattunk.

Az első: „Felettünk a szabadság liliuma” című rész lírai dokumentum. Betanító tanárnő: Steinmacherné Csékei Marianna. A 7-8. osztályos tanulók, és az 5-6. osztályosokból álló kamarakórus adta elő.

Gitáron kísért: Molnárné Bárány Tünde.

Mondanivalója komoly, elvont, a gyermekek mégis megbirkóztak vele. Áhitattal hangzott el: „Mint véka liztben a kovász, új világot érlel a változás...”

Az 1956-os mondanivaló: Önálló Magyarország, emberarcú társadalom. Mintha egy történelemtanártól hallottam volna, oly meggyőzően mondta egy kislány:

„A valóságban az igazi és tökéletes kritika, a megtörtént dolgok előadása; mert a történet az egyedüli kritika, amelyet az emberiség tényei felett gyakorolhatunk...”

Mert ma is úgy kell emlékeznünk, hogy tényszerűek legyünk, hiszen a felnőtt korosztály különféleképpen élte meg 56-ot. A mának is szólva hangzott el: „Ha egy kis nép összehúzza magát akkor csakugyan kicsi, de ha kihúzza magát, akkor nem az...” . . . s kit elragad és lelkesít a láz s a tespedtnek tervekről magyaráz az élenjáró, s hosszú rendet vágva, beáll a küzdők sorába...”

Sok lelkes ember él Zánkán, de még több kellene.

Így többről is szólt a műsor, nemcsak egy politikai-történelmi eseményről, hanem az emberi értékek fontosságáról, az emberben rejlő vágyak és lehetőségek megvalósításáért való törekvésekről. Az elhangzott idézetek igazolták ezt, és talán ez a pár idevetett sor is.

A dalok, a színpadkép harmonikusan emelték ki a versek, prózai részletek mondanivalóját.

A műsor második részében életképeket láthattunk az iskolában folyó munkáról, néhány képpel bemutatva a régi típusú iskolát is. Iskolaköszöntő volt, amelyet a 4. és a 8. osztályosok adtak elő. A régi tanítókisasszonynak nemcsak az eszközei voltak a régiek; — öltözék, nádpálca, hajviselet, régi szemüveg — hanem jól tudta ábrázolni a régi pedagógusi módszereket is.

A mai iskola pedagógusát alakító kislány pedig a gyermekkel együtt játszó típust elevenített meg. A betanító Kőszeginé Titz Marianna sok leleményességet, életet vitt a műsorba. A narrátor pedig szép hanggal vezetett bennünket végig.

Régen is, ma is az iskola tisztességre, emberségre nevelt,

tudást adott. A néző visszaemlékezhetett arra, hogy Ő hogyan tette meg az első lépéseket ezen az úton.

Bemutatkozott az első német nemzetiségi nyelvet tanuló osztály is. Kis lépés európaiságunk felé. A mostani tornaóra mennyivel más a réginél. Sikert aratott az Amerika felfedezése című felelet. A magyar órán pedig először egy igazi mai cserfes kislány mutatkozott be, majd következtek a dolgozatok. Megkérdeztem a tanárnőt: Tényleg a gyermekek gondolatai azok? Igen, ők írták. Csak kettőből idézek, bár szóról-szóra mind idekívánkozna.

„A sok munka, összefogás, szülői segítség meghozta gyümölcsét. Most jövök rá milyen nagy büszkeség egy új iskola, amelyet két kis falu rengeteg áldozatvállalással épített.” S az új tanító néni zárszava: „Kívánom nektek, hogy érezzétek jól magatokat itt. Szerezzetek hírt-nevet Zánka iskolájának. S ha évek múltán visszatértek ide, büszkeséggel mondhattátok el, hogy évekig itt szívtátok magatokba a tudományt, s ez volt a ti kedves iskolátok.” A jelenlévő szülők, az „igazi” pedagógusok könnyeiket törölgették amikor a régi és az új tanítónéni egymás kezét fogva köszöntek el, és a gyermekek virágot nyújtottak át nekik, és jelképesen mindazoknak, akik munkájukkal hozzájárultak az iskola felépítéséhez.

A szereplők neveit nem említettem, pedig mindannyian megérdemelnék. Két nevet azonban le kell írnom. Simon Natália régi és Nagy Szabó Edit új tanárnéniét. Mindkettő mélyen átélte mondanivalóját az utóbbi oly meggyőző is volt mindkét műsorban, hogy már-már azt hittem nem is tanulót látok a színpadon.

Egy ilyen műsor létrehozásához a betanító tanárok munkáján kívül megfelelő pedagógiai háttérre is szükség volt.

Ezt külön is meg kell köszönni az iskola vezetésének, valamennyi pedagógusának.

Ezután került sor az iskola hivatalos átadására.

A polgármester a köszönő szavak után beszámolt az építés költségeiről is. Összes költség: 58 millió Ft. Ebből a Zánkai Önkormányzat 33 milliót, Monoszló 1,8 milliót adott. Az adományszámlára befolyt 1,4 millióból eddig 900 ezer Ft lett felhasználva. Állami hozzájárulás 23,2 millió, a társadalmi munka értéke félmillió Ft.

A nemzetiszínű szalagot Nagy Jenő országgyűlési képviselő vágta át, és ezzel a gyermekek, képletesen mindannyian birtokba vehették ezt a valóban szép tanintézményt.

Tudom, hogy az iskola építéséhez a két falunak rendkívüli áldozatokat kellett vállalnia. A meglévő intézményeknél maximális takarékoságot kellett bevezetni, még olyan áron is, hogy létszámot kellett leépíteni. A polgármestereknek és a képviselőtestületeknek több csatát meg kellett vívnia a kivitelezőkkel, minden fillért meg kellett ragadni ahhoz, hogy az építkezéshez szükséges pénz előteremtődjék.

A 8. osztályosok faültetése útravaló az utánuk következőknek. Idézek a kíséző szavakból: „Azt szokták mondani, ahol iskola épül, élet költözik oda. Mi is egy kis életet hagyunk itt, amely együtt született az iskolával... Vigyázzatok rá... meséljétek el mindig a leendő elsősöknek az iskola születését.”

Befejezésül három kívánságot mondanék: Legyen a mindenkori felnőtt nemzedéknek annyi áldozatkészsége, hogy a nyugodt, színvonalas pedagógiai munkához mindig bizottság az anyagi feltételeket. Legyen bennük annyi bölcsesség, hogy becsülni tudják, fontosnak tartásuk az oktató-nevelő munkát. Zánka Község vezetői pedig olyan feltételeket teremtsenek, úgy fejlesszék ezt a települést, hogy a jövő században is legyen kit oktatni ebben az épületben.

És akkor érdemes volt felépíteni.

Loch Ottó
Közéleti Klubtag

A székelykeresztúri bemutatkozás tanulságairól

A Zánka Hírmondó 1. számában bemutatkozott a Nyugdíjas Klub. Beszámoltunk arról, hogy a lakosság majd egyede nyugdíjaskorú és ezeknek fele tagja a Nyugdíjas Klubnak. Beszámoltunk programunkról, közös kirándulásainkról, élményeinkről és sokirányú kapcsolatainkról. Egy szépen alakult székelyföldi kapcsolat eredményeiről kívánok most beszámolni.

Amint ismeretes, a Nyugdíjas Klub 44 tagja 5 napon át erdélyi körúton vett részt, 1993. május 24-29-ig.

A szervezésben Léva László Erdély-hosszúfalusi nyugdíjas tanító nyújtott nagy segítséget, mivel leánya Zánkán kapta meg a magyar állampolgárságot. Ő szervezte a részletes programot, olcsó szállást és étkezési lehetőséget. Ő hozott össze bennünket egyszerű, kedves erdélyi emberekkel, akik nagy szeretettel fogadtak bennünket. Részben ezért, részben mert az erdélyi gyerekeknek nem sok lehetőség nyílt az ideig tartó klubtagjaink javaslatára úgy döntöttünk, hogy lehetőséget teremtünk székely gyerekek egy csoportja számára 10 napon balatoni táborozásra.

Az elhatározást tették követték. Partnereket kerestünk. Még az év nyarán megjött Léva László. Felkerestük közösen a Bicskei 2. számú iskola vezetőit, s kértük tegyék lehetővé, hogy Erdélyből gyerekek üdülhessenek a zánkai táborukban, akiket így közösen fogadnánk a klubbal, Léva László vállalta a közvetítést Erdélybe. Nem lepett meg bennünket, hogy javaslatunkat azonnal felkarolták, sőt átvállalták a szervezés fő feladatait. Sikertelenül megnyerniük a Bicskei Önkormányzatot is, mivel a klubnak minimális anyagi lehetősége volt örülni ezért a kedvező bicskei döntésnek. A Bicskei Önkormányzat

elhatározta, hogy a város költségén az idei év nyarán erdélyi gyerekeket üdültet Zánkán.

A tábor vezetése is örömmel vállalkozott a feladatra. Gál Dénes Erdélyből származó tanár segítségével sikerült felvenni a kapcsolatot a székelykeresztúri Orbán Balázs Gimnáziummal, amely 12 évfolyamos intézmény és meghívást kapott tőlünk Zánkára 35 diák és 5 kísérő pedagógus. Nagy örömmel vették a meghívást és közölték, hogy örömmel jönnek a Balatonhoz, Zánkára.

Mivel Romániában szeptember 15-e körül kezdődik a tanítás, így táborvezetés az utolsó turnusba sorolta be Őket augusztus 21-től 31-ig.

A táborvezetéssel állandó kapcsolatban voltunk, mindenről informáltak bennünket.

És aztán megérkeztek. Bicskei magánvállalkozó busztulajdonosok mentek értük, és vitték vissza Őket saját költségükön. Mi is megköszöntük nekik. Szállás költséget nem kellett fizetni. Étkezésüket a Bicskei Önkormányzat 50.000 Ft költségvetési hozzájárulással biztosította.

A Zánka Önkormányzat kérésünkre ingyenes strandbélpót biztosított.

Székely Jenő bicskei pedagógus 10.000 Ft-ot, Lantos József gyógyszerész gyógyszeresomagot ajánlott fel a táboroztatásra. A klubvezetés több tagja részt vett a csoport fogadásán és búcsúztatásán is. Meghívtuk a bicskei és székelykeresztúri tábor nevelőit baráti poharzásra, majd a gyerekeket a cukrászdába faigazásra, ami nagy öröm volt számukra.

Aztán a székelykeresztúriak úgy döntöttek, hogy „Székelykeresztúr bemutatkozik” címmel műsort adnak a Művelődési Házban, de a zánkai búcsúi rendezvény miatt ez nem sikerült, s így a táborba hívták meg a nyugdíjas klub tagjait. Akik eljöttek nem bánták meg az iskolai zenekar jó hangulatot teremtett.

Imponáló volt a székely népviseletbe öltözött táncosok fellépése. Este videón mutatták be Székelyföld, Székelykeresztúr életét.

A táborvezetés úgy döntött, hogy egynapos kirándulásra elviszik a gyerekeket Veszprémen, Bicskén át Budapestre. Engem kértek fel az idegenvezetésre. Szívesen vállaltam, és mutattam be környezetünket.

Budapesten a Parlamentet, a Nemzeti Múzeumot, a Hősök terén a katonák őrségváltási ceremóniáját, a Várnegyed kerestük fel.

Ezzel a kezdeménnyel nemcsak bicskei, hanem székelykeresztúri ismeretséget, barátságot is kötöttünk, megérte.

A csoport vezetői hazatérve Székelykeresztúrról képeslapot küldtek az alábbi szöveggel:

Kedves Imre bácsi!

Hazaérve Székelyföldre szeretettel gondolunk rátok, megköszönve kedvességeteket. A Zánkán táborozott Székelykeresztúriak nevében szeretettel üdvözljük a Nyugdíjas Klub minden tagját és szeretettel várunk benneteket Székelykeresztúron, úgy ahogy azt ti Zánkán tettétek.

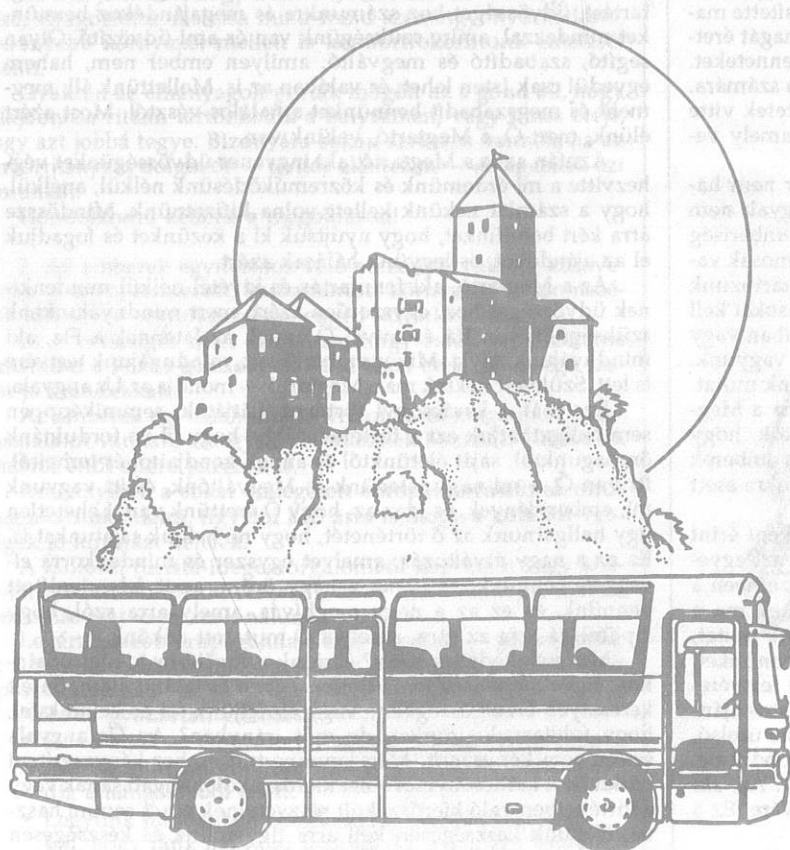
A tanulság, hogy az elhatározás mellé sok pénz, s ehhez sok barát, jó kapcsolat kell, s akkor talán az eredmény sem marad el.

Úgy véljük ezzel másoknak is jó példával szolgáltunk.

És most ezúton köszönjük a közreműködők segítségét.

Zánka, 1994. november

Csanádi Imre
klubvezető

„Született néktek ma a Megtartó”

Lukács ev. 2,1-14

Hallottuk újra a jól ismert karácsonyi történetet. Régi emlékek, meghitt hangulat, karácsonyfa, sok-sok ajándék és édeség — ezek a mi emberi viszonyulásaink a karácsonyi történethez, amely valóban mindnyájunk története. Egy kis szórakozás, egy kis hitelenség és egy kis karácsonyi érzékenység, ezek a mi karácsonyi érzéseink. Nemcsak ti reagáltok így, hanem én is a karácsonyi történetre. Míg az Úr angyala meg nem jelenik és fel nem ráz bennünket... Angyal! Vagyis — hírnök, akinek valami híre van a számunkra. Egész egyszerűen a postásra is gondolhatunk itt, aki valami hírt hoz a számunkra. Az Úr angyala Isten hírnöke, aki a karácsonyi történet híreit szállítja. Nos, ha elmondja ezt a hírt, akkor a szórakozás, a hitelenség és a fennkölt érzések eltűnnek, mert az Úr angyala egyenesen Istentől száll alá hozzánk.

Az Úr angyala ugyanazt mondja most nekünk is, mint amit kétezer évvel ezelőtt a pásztoroknak mondott. Mert született néktek ma a Megtartó, a Dávid városában! Ezek a szavak — néktek — ma — Megtartó — tartalmazza az egész karácsonyi történetet. Elmélkedjünk mindegyiken!

„Született néktek ma a Megtartó” — mondja az Úr angyala. Már ez is mérhetetlenül fontos. Először is a betlehemi gyermek megszületésének a híre teljesen különbözik — mondjuk — attól a hírtől, amely arról szól, hogy az Egyesült Államok elnöke országunkba érkezik. Hízelgő lenne a számunkra, hogyha az elnöknek tetszene az országunk, és ha a vendéglátókra is jó benyomást tenne a vendégünk. De amikor ezt a hírt halljuk, azt gondoljuk magunkban: „Miért tartozik ez rám? Ez az ügy teljesen rájuk tartozik.” Ezzel ellentétben az Úr angyala Betlehemre mutat és azt mondja: „született néktek ma a Megtartó”. A ti kedvetekért Isten nem elégedett meg azzal, hogy Isten legyen, hanem emberré akart lenni; érettetek megüresítette magát, hogy ti az egekig felemelkedhessetek; odaadta magát érettetek, hogy felemelhessen és magához vonhasson benneteket. Ez a csodálatos tény nem jelentett semmi nyereséget a számára. Nem neki volt erre szüksége, ezt egyedül csak érettetek vitte véghez. Azért a karácsonyi történet olyat történet, amely velünk és érettségünk játszódik le.

A betlehemi gyermek megszületéséről szóló hír nem hasonlítható a tankönyvek megállapításaihoz. Az Úr angyala nem tanár volt. Egy tanár talán azt mondta volna: „Az emberiség számára megszületett a Megtartó”. Hát aztán?! Hajlamosak vagyunk arra a következtetésre, hogy általában nem tartozunk bele az emberiségbe, hogy az emberiség alatt csak másokat kell érteni. Úgy látjuk az emberiséget, mint ahogy a moziban vagy a színházban a szereplőket, akik nem mi magunk vagyunk. Ezzel ellentétben az Úr angyala a pásztorokra és reánk mutat. Híreit egyenesen hozzánk intézi: „Született néktek ma a Megtartó!” Néktek, tekintet nélkül arra, hogy kik vagytok, hogy megértitek-e az üzenetet vagy nem, hogy jó és kegyes emberek vagytok-e vagy nem. Nektek szól az üzenet. A ti javatokra esett meg a karácsonyi történet.

A betlehemi gyermek születéséről szóló hír másként érint bennünket, mint a reggeli posta. Ha levelet kapunk, azt egyedül akarjuk elolvasni, mert a magánügyünk. Ezzel szemben a betlehemi esemény nem magánügy. „Született néktek ma a Megtartó”. Igaz, hogy az Úr angyala egyenként reánk mutat, reád és reám, de mégis közösségre szólít meg bennünket. Híre úgy egymáshoz kötöz bennünket, mint ahogy a testvéreket egymáshoz köti az, amikor apjától valami csodálatos ajándékot kapnak. Egyikünk sem az első, egyikünk sem az utolsó, egyikünk sem részesül előnyben, egyikünk sem csapódik be, és ami a legfontosabb, egyikünk sem szenved hiányt. Az, aki Betlehemben született, mindnyájunk legidősebb testvére. Ez a tartalma az angyal „néktek” megszólításának.

„Néktek — ma!” — mondja az Úr angyala. Mikor Krisztus megszületett, az már ma volt. Az éjszaka közepén felvirradt az új nap. Ennek a napnak és minden egyes napnak Krisztus maga

volt a napja, és ma is az. Az új nap nemcsak karácsony napja, hanem életünk minden egyes napja.

Ez a ma nemcsak a múltra vonatkozik, amely „egyszer volt, hol nem volt”. Távol legyen. Az Úr angyala ma is ugyanazt a hírt közli velünk, amit akkor a pásztoroknak mondott. Az új napban élünk, amit Isten alkotott. Azt halljuk, hogy új kezdet lehetséges emberi kapcsolatainkban és helyzetünkben, életünk történetében és még a világ történetében is. Az angyali hír azt mondja nekünk, hogy bár a tegnap nyomorúsága, bűne és félelme még ma is megvan, de Isten irgalmasan eltakarta ezeket előlünk, és ezek többé nem ártnak nekünk, mert született nekünk ma a Megtartó. Nekibátorodhatunk, összeszedhetjük magunkat és új kezdetet kockáztathatunk meg. Emberi tapasztalat nem indokolja meg ezt a biztonságot, de az Úr angyala erről biztosít bennünket. Mivel a Megtartó megszületett, azért az új nap felvirradt. Ez a ma nemcsak a holnapot foglalja magába. Bizonyos, hogy a holnapot is! Az, aki az első karácsony napján megszületett, soha többé nem hal meg ismét, hanem örökké él és uralkodik. Nem időzhetünk azonban a holnapnál. Jól ismerjük azokat az embereket, akik előszeretettel azt ismételtetik, hogy: Majd holnap, holnap, csak ma nem! „Várjunk és lássuk meg, hogy mit hoz a holnap” — veszedelmes mondas. Ki tudja, hogy holnap itt leszünk-e még? Ki tudja, hogy holnap meghallhatjuk-e még egyszer a jó hírt és tudunk-e arra felelni? „Ma, ha az Ő szavát halljátok, meg ne keményítsetek a ti szíveiteket!”

Ez az, amit az Úr angyalának el kell mondania nekünk, mikor ma megszólal közöttünk. És most ezt halljuk: „Született néktek ma — a Megtartó!” A karácsonyi történetnek ez az igazi szíve.

Mit közöl velünk a Megtartó szó? Az a Megtartó, aki megtartást, üdvösséget hoz számunkra és megajándékoz bennünket mindazzal, amire szükségünk van és ami üdvözítő. Olyan segítő, szabadító és megváltó, amilyen ember nem, hanem egyedül csak Isten lehet, és valóban az is. Mellettünk áll, megment és megszabadít bennünket a halálos véstől. Most azért élünk, mert Ő, a Megtartó, velünk van.

Azután az is a Megtartó, aki ingyenes üdvösségünket véghezvitte a mi érdemünk és közreműködésünk nélkül, anélkül, hogy a számlát nekünk kellett volna kifizetnünk. Mindössze arra kért bennünket, hogy nyújtsuk ki a kezünket és fogadjuk el az ajándékot, és legyünk hálásak azért.

Az a Megtartó, aki fenntartás és kivétel nélkül mindenkinek üdvösséget hoz, egyszerűen azért, mert mindnyájunknak szükségünk van Rá és mivel Ő annak az Istennek a Fia, aki mindnyájunk Atyja. Mikor emberré lett, mindnyájunk testvére is lett. Született néktek ma a Megtartó — mondja az Úr angyala.

Ez tehát a karácsonyi történet. Látjátok, semmiképpen sem hallgathatjuk ezt a történetet úgy, hogy el ne fordulnánk önmagunktól, saját életünkötől és annak gondjaitól és terheitől. Itt van Ő, a mi nagy Istenünk és Megváltónk, és itt vagyunk mi, emberi lények, és igaz az, hogy Ő érettségünk van. Lehetetlen úgy hallgatnunk az Ő történetét, hogy ne halljuk sajátunkat is. Ez az a nagy átváltozás, amelyet egyszer és mindenkorra elvégzett bennünk, és ez az a nagy meghívás, amely arra szól, hogy lépünk rá arra az útra, amelyet Ő mutatott nekünk.

Mit cselekedjünk most? Járjunk-e továbbra is régi útjainkon, figyelmetlenségben, hitelenségben és talán valami öntelt keresztény érzékenységben? Vagy ébredjünk fel és keljünk fel, hogy folytassuk utunkat, de más irányban? Az Úr angyala senkit sem kényszerít. Még kevésbé tud ember kényszeríteni bárkit is. A karácsonyi történet kieroszakolt hallgatásának vagy a történetben való kieroszakolt részvételnek nincs semmi haszna. Nekünk készségesen kell arra figyelnünk és készségesen kell abban részt vennünk. Így lesz igazi karácsonyunk...

Amihez nem kell pénz...

Úgy gondolom, hogy minden zánkai, vagy zánkai érdekeltségű állampolgár alapvető igénye, hogy a településen jól érezze magát.

Ehhez pedig az kell, hogy szebbé tegyük környezetünket, javítsuk egymáshoz való viszonyunkat. Mindehhez néhány gondolat:

1. A szép környezet sok példáját látjuk településünkön. Néhol a lakosok közös összefogással a távolabbi környezetükkel is törődnek, pl. Delta-telep, de sajnálattal lehet tapasztalni ennek az ellenkezőjét is, ahol mindig a másikra várnak. Ennek eredménye, hogy egy-egy terület elhanyagolt képet mutat. Ilyen helyen hiába szép egy-egy porta, az egész képet rontja a rossz lejárát — útszakasz —, a közterület elhanyagolt volta.

Rá kell jönnünk, hogy a kertek, utak tisztántartása, gondozása, virágosítása, fásítása mind-mind szemetgyönyörködtető, szerényebb környezet mellett is komfortfokozatunk emelését jelenti.

Gyakran az elhanyagolt porták mögött az a gond áll, hogy tulajdonosa ritkán tartózkodik a helyszínen, vagy nincs ereje, hogy azt jobbra tegye. Bizonyára sokan szívesen vennék, ha az Önkormányzat dolgozói — térítés ellenében — elvégeznék ezt a munkát.

Gondolkodni kellene a megoldáson!

2. Az emberek egymáshoz való viszonyát tükrözi környezetük. A szép, rendezett, karbantartott környezet, jó szomszédok kölcsönös segítőkészségre enged következtetni.

Itt a versengés nem azon van, hogy senki sem szeretne kimaradni a közös gondokból. Ki-ki teszi ereje, tehetsége szerint jó szándékkal.

Az emberek egymáshoz való viszonyáról magamnak jó tapasztalaim vannak, bár gyakran érkeznek hozzánk külföldiek részéről ettől eltérő jelzések is.

Amennyiben a sokat emlegetett európai normáknak mi is meg akarunk felelni, figyelni kell arra is, hogy a külföldi vendégek jó hírünket keltsék.

A külföldi turista-idegenforgalomból közvetlen vagy közvetett módon mindenki részesül, ezért nem mindegy, milyen benyomásokat szereznek nálunk.

Legértékesebb propaganda a száj — mund — propaganda. Ez a leghitelesebb. Barátok, rokonok, ismerősök adják tovább tapasztalatainkat.

Néhány gyakorlati jótanács:

- Használjuk az Önözést, u.i. sokkal többen értenek magyarul, mint azt gondolnánk. Az intelligens ember pedig a hangsúlyból is ért.
- Legyünk mindenben előzékenyek, segítőkészek anélkül, hogy ránk nézve ez lekicsinylő, megalázó lenne.
- Ismerjük fel, hogy csak a színvonalas szolgáltatás tartható fenn hosszú távon.

3. Nagy gond a betörés, lopás, rongálás.

Ehhez is közös erőfeszítésre lenne szükség. Szlogen: „Vigyázzunk egymásra!” A szomszédra, az idelátogató külföldire, a strandon mellettünk napozókra, az úton velünk utazókra. Alkalmanként figyelmeztessük egymást.

Szükség lenne egy komoly értékmegőrző helyre, trezorok kiépítésére, ahol a bel- vagy külföldi állampolgár biztonságban tudhatja értékeit. Ki lehetne építeni a Bankban, Rendőrségen, Postán stb.

Feltétlen szükség lenne értékmegőrző helyre a strandon is. U.i. azt mondja a vendég, a bérelt szálláshelyen nem meri hagyni, de a strandon a törülköző alatt sem. Így a nyaralása nem lehet nyugodt.

Gyakran találkozunk CSAK rongálással. Teszi? Teszik? Értelmetlen!

Itt a rendőrségnek is jutna több szerep. Kívánatos lenne, ha éjszaka gyalog járőröznének, igazoltatnák a gyanús elemeket. Figyelmeztetnék a csendháborítókat. Sok helyen alakítottak már Polgárőrséget is.

Mindezeknél nem hanyagolható el az Önkormányzat szerepe mind a virágos, tiszta Zánka kiépítésében, mind a biztonság megteremtésében. A koordináló, figyelemfelkeltő, leveleznyelő szerep mindenképpen az Önkormányzat feladata.

Szép példák állnak előttünk, hogyan szépült, újult meg egy-egy környezet és lett példamutató az emberek gyönyörködtesére.

Kövessük a jó példákat!

1994. augusztus hó

Dr. Kátai Imréné

„Füüdőegyesületek a Balatonért” konferencia

A Zánkai Hírmondó 2. számában (szept.–okt.), valamint a polgármester-jelöltek bemutatkozásán az érdeklődőket meghívtam a „Füüdőegyesületek a Balatonért” konferenciára, Balatonfüüredre, november 11-ére. Sajnálattal tapasztaltam, hogy a meghívásnak e körben nem volt fogantaja, de tény, a veszteség a távolmaradóké.

Az egésznapos tanácskozásról a napilapok és a tv is tudósított, mégis célszerű itt is visszatérni rá. A rendezvény három részre tagozódott.

Az első tárgyalási témacsoport a Balaton vízminősége és a környezetvédelem legégetőbb kérdései voltak. A Közép-dunántúli Környezetvédelmi Felügyelőség vezetőjének, Kovács Árpád úrnak helyzetfeltáró vitaindító előadását követő hozzászólásokban a minisztériumok, hatóságok képviselői és a jelenlévő szakemberek egyaránt cselekvésre sarkalltak és a megoldásra váró feladatokat, azok módját vitatták meg.

A tanácskozás második szakaszát a tervek és szándékok szerint a Balatoni Szövetség és a Balatonparti Füüdőegyesületek Szövetsége közös közgyűlése képezte volna.

A BSz részéről a megjelentek száma nem érte el a közgyűléshez szükséges számot, így ez a szakasz is a konferencia keretei között maradt. Itt került átadásra a BFSZ alapította „BALATONÉRT”-díj, amelyhez egy számozott sorszámú balatoni tájat ábrázoló egyedi rézkarcot kaptak a kitüntetettek. Kik ezek? Dr. Lázár János úr, a BSz titkára, Kúti Csaba úr, Balatonkenese polgármestere, Holényi László úr, a BIB nyugalmazott főmérnöke, dr. Nádori László úr, az Ábrahámhegyi

Füüdőegyesület elnöke, Jenei Lajos úr, a Szigligeti Táj- és Településvédő Kör elnöke.

A konferencia hangulati csúcspontja a Balatoni Szövetség és a Balatonparti Füüdőegyesületek Szövetsége közötti „Együttműködési megállapodás” aláírása volt, amelyet a jelenlévő tapssal köszöntöttek, új korszak kezdetének értékelték.

A tanácskozás harmadik részében a Balatoni Regionális Rendezési Terv felülvizsgálatának, korszerűsítésének elveiről, a várható jogi rendezésről, valamint az infrastruktúra fejlesztésének irányairól, lehetőségeiről adtak számot az előadók és a hozzászólók.

A konferencia előkészítéseként a BFSZ a megválaszolás igényével kérdéseket tett fel, amelyekre a tanácskozás során többségében választ is kaptunk. Amelyekre nem, külön is visszatérünk.

Ugyancsak az előkészítés során a BFSZ összeállította azoknak a célkitűzéseknek, feladatoknak gyűjteményét, amelyek megvalósításához nem kell a költségvetésre hagyatkozni, amelyek a képviselő- és polgármester-jelöltek programjainak is részét képezhetik. Úgy gondolom valamennyiünk számára hasznos ennek közzététele.

A konferenciáról, az elhangzottakról a BFSZ kiadványt szándékozik megjelentetni, addig is az egyes kérdésekre és válaszokra következő számainkban visszatérünk.

Basa István

Klubhírek

Ígazán örömmel nyugtázhathatjuk mi zánkaiak, hogy ilyen aktívan érdeklődünk közös ügyeink és jelöltjeink iránt.

Két fórumot szervezett a Közéleti Klub eddig:

Az elsón, november 7-én a négy polgármesterjelöltet 170 állampolgár hallgatta érdeklődve és kérdezte az ismertetett programokkal kapcsolatban.

November 14-én kilenc képviselőjelölttel 50-en beszélgettünk családi hangulatban.

Természetesen a jelöltek száma emelkedett, egyre többen érezve szívügyüknek a falut. Tervezünk még egy estét november 28-ra.

Egyéb információ: december 5-én este 7-kor tartjuk évvégi záróestünket, fehér asztal mellett várva a Mikulást. A jövő évi első klubestünket 1995. január 9-re tervezzük. Tervezett témák: ismerkedés az új önkormányzattal és annak vezetőjével. Előadás Bozzay Pál 1848-as honvédről.

A klubestekre mindenkit szeretettel várunk!

Zánka, 1994. november 22.

Marosszékyné
Csósza Mária

Balatoni Szövetség = =Szövetség a Balatonért

A Dunántúl közepén 600 négyzetkilométeren terül el hazánk természeti kincse, a Balaton. Három megye határát mossa nyáron felüdülést nyújtó, de egyre inkább védelemre szoruló lágy vize.

A három megye sokoldalú történelmi múlttal, sokszínű kulturális emlékekkel, iparral, mezőgazdasággal és jelentős idegenforgalommal rendelkezik.

A Balatoni Szövetség úgy döntött, hogy képviseltetni kívánja magát a Megyei Közgyűlésekben. Azért, mert a Balaton és a régió önkormányzatainak érdekképviselőként vállalta magára. Egyetlen olyan szövetség, amely delegáltjain keresztül közvetlen és állandó kapcsolatban, ill. tárgyalási viszonyban van a mindenkori Kormányval. Így a térségi érdekek együttesen jelennek meg, nem településenként külön-külön. Tagjai mind a kistelepülések, mind a 10 ezer lakos feletti önkormányzatok Veszprém-Somogy és Zala-megyében.

Jellemzői :

Nem politikai egyesülés, hanem az önkormányzatok szövetsége a Balatonért. Csak a Tó érdekében politizálunk!

Miért jelölünk képviselőket a Megyei Közgyűlésbe?

Bizonyítani kívánjuk, hogy a Balaton Veszprém-, Somogy- és Zala-megyéhez egyaránt tartozik!

Mit kívánunk képviselni?

Idegenforgalmi nevezetességek, műemlékek, gyönyörű természeti értékek és jó programok találhatóak máshol is a megyében. Ezeket akarjuk bemutatni mindazoknak, akik mást is akarnak látni vidékünkön, mint a fő szezonban zsúfolt tópartot.

Képviselni akarjuk a Balatont a megyében és a megyét a Balatonon!

Közelebb akarunk kerülni a Balaton-régió kívüli kis településekhez és városokhoz, meg akarjuk egymás életét, gondjait ismerni és ehhez egyik út a Megyei Közgyűlés. Így találkozni akarunk a Közgyűlésen, mert minden településnek, ezeken belül számos lakosnak van a megye egészét érintő közös gondja és ügye. Ez olyan hely, ahol az alkalom adott.

Két listát indítunk: 10 ezer lakos alatti és 10 ezer lakos feletti településekről külön-külön.

- 1. HA NEM IS ÉL A TÓ PARTJÁN; TALÁN VAN NYARALÓJA, SZŐLŐJE.**
- 2. HA NINCS, AKKOR IS ÖRÖMMEL FÜRDŐZIK A TÓ VÍZÉBEN, PIHEN PARTJAIN.**
- 3. SZÁMÍTUNK AZ EGÉSZ MEGYE VÁLASZTÓINAK BIZALMÁRA ÉS SZAVAZATAIRA!**
- 4. HA JELÖLTJEINKRE ADJA SZAVAZATÁT, AKKOR A BALATONT IS TÁMOGATJA!!**
- 5. SZAVAZZON A BALATONI SZÖVETSÉG JELÖLTJEIRE!!!**

Jelöltjeink:

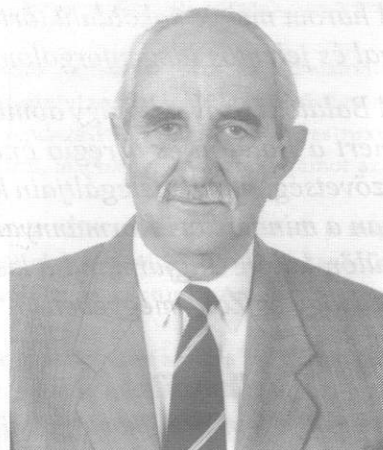
dr. Mihovics István

52 éves
Révfülöp
polgármester (jogász)

Reményi Antal

68 éves
Pula

polgármester

Fodor Károly

65 éves
Aszófő
polgármester (kertész technikus)

Bolláné

Iván Katalin

40 éves
Balatonszepezd
polgármester (pedagógus)

Balogh Lajos

43 éves
Paloznak
polgármester (vállalkozó)

Zánka története IV.

Az újratelepítéstől a szabadságharcig (1736–1848)

A törökidulás, a végvári vidék szenvedései, a törököt kiűző hadak vonulása után Zánka lakatlan pusztá lett. Egyesek szerint esetleg egy-két lakosa maradt. Egyhatod része és a szőlőhegy vámjá az Esterházyaké, a többi környékbeli kisnemeseké, kis részben parasztoké volt. A szomszédok falvakból bérlők művelték a föld, főleg a szőlő egy részét, de kevés volt a munkáskéz az egész határ megművelésére.

1736-ban Diskay Ádám és Sebestyén Ádám kiadják Zánka-pusztát „megszállásra”. Az első betelepülők a Német-római Császárságból (Németországból) származó református németek voltak. III. Károly király (= VI. Károly német-római császár) felséglevélben biztosította jogukat vallásuk szabad gyakorlásához, bárhol is telepednek le. Először Tótvázsonyban állapodnak meg, „de ott a lakást nem szeretvén” 5 év után, 1736-ban Zánkát szállták meg, 3 családdal kötötték meg Diskaiek a megszállási szerződést azzal, hogy hívjanak magukkal még ide költözőket, 15 házig. Ezek között már magyarok is voltak.

A letelepedők jobbágyok lettek, de szabadon költözhetek, ha bejelentették a földesúrnak és maguk helyett állítottak másik lakót. A birtokosok a határban elegendő legelő biztosítását vállalták a szerződésben jószágok részére. A jobbágytelkek után 2 évig, az irtásföldök után 5 évig nem adóztak. 3 forint, 3 nap pénzzel is megváltható gyalogmunka, a terményekből dézsma (tized) és a szőlők után hegyvám — ezek voltak a szerződés szerinti jobbágyterhek. Zánka népe előnyös szerződést kötött. A korabeli viszonyokhoz képest több szabadsággal és kevesebb tterherrel vágott neki az új életnek.

Amint a házakat felhúzták és nekifogtak az erdőirtásnak, földművelésnek az új honfoglalók, első dolguk volt iskolamestert szerződtetni, imaházat építeni. A földesurak engedelmével a tanítói földnek erdőt irtottak. Az iskolatanító nemcsak a gyermekeket oktatta, hanem istentiszteleteket is tartott és a hívek lelki gondozását is végezte. A szentségek kiszolgáltatására és egyes más teendők végzésére nem volt joga. Az első tanító Bárdi Ferenc, 1739-től 12 évig szolgált Zánkán. Ratkó József egy évi tanítóskodása után Naszályi István következett. Működése mind az Ó, mind a falu szempontjából igen szomorúan végződött: illetéktelenül lelkészi teendőket is végzett, ezért 1755-ben Bíró Márton veszprémi püspök rendeletére a parókiáról elűzték, az imaházat lerontották. Iskola nélkül maradtak a zánkai gyerekek és vége volt egyelőre a szabad vallásgyakorlásnak is. Pedig a zánkaiak erkölcsös, istenfélő emberek voltak, ezt mutatja a község 1754-i határozata: minden hónap újhold szerdáját a délelőtti istentisztelet végéig ünnepként kell megtartani pénzbüntetés terhe alatt, de ha „valaki tapasztaltatik akárminemű káromkodásban” bármikor, azt is illendően meg kell büntetni. Ezt a határozatot 5 magyar és 17 német írta alá.

A XVIII. sz. második felében a zánkaiak élete küzdelmes volt. Gazdasági jogaikért, iskolájukért, szabad vallásgyakorlatukért szinte minden jogi fórumot megjártak.

Ebben az időben három gazdasági tényező volt Zánka életében: a hercegi uradalom, a közbirtokosság (a falu öthatod részének tulajdonosai) földesúri részről és a falu lakossága: jobbágyok és zselérek. A gazdasági harcok, viták általában a falu népe és a földesurak különböző csoportjai között zajlottak, de olykor a birtokosok, illetve a jobbágyok egymás közt is pereskedtek.

1768-ban a zánkaiak ellenálltak a Mária Terézia-féle úrbéri birtokrendelet bevezetésének. Ragaszkodtak eredeti szerződésükhöz. Nem mentek el az elrendelt robotra az uradalomba és a pénzjárandóságot sem engedték emelni. Egészen a XIX. század elejéig sikerült ragaszkodni „contractualista” (szerződéses) jogaikhoz. Végül sok küzdelem után 1815 és 1825 között Zánka is urbaniális falu lett.

Harc folyt eközben a közös legelőkért is. A földesurak — bár a letelepedési szerződésben elegendő legelőt ígértek — vidékről marhákat és birkákat béreltek a legelőkre, egyes részeket letiltottak, szőlőtelepítésre foglalásokat tettek, a megengedettnél több birkát tartottak. Ez utóbbit néhány jobbágy is megtette. A zánkaiak panaszaiukra szinte törzsvendégek voltak a megyénél. (A falu akkor Zala megyéhez tartozott). A vizsgáló bizottságok ki is szálltak, az esetek

nagy részében a panaszosoknak adtak igazat, de határozatainknak legtöbbször nem tudtak érvényt szerezni. A zánkaiak néhány esetben maguk vették kezükbe egy-egy ügy elintézését: robotra nem mentek el, a törvénytelenül letiltott erdőbe behajtották állataikat, a közlegelőn jogtalanul húzott sáncot szétterítették. Mindezek közben „sem verekedés, sem más hatalmaskodás nem történt”.

Vérkút ebben az időben népszerű, gyógyításra is felszerelt fürdőhely volt. Ez már akkoriban is jó hasznot hozott. A tulajdonjogot az egyes földesurak igyekeztek egymástól megszerezni.

A lakosság ebben az időben a szántókon elsősorban gabonát (leginkább rozsot), kukoricát termelt. Az állatállományhoz általában családonként 1-2 pár ökör és 1-2 tehén tartozott, lovat, sertést és juhot változó számban tartottak. A viszonylagos jólét ekkor is a szőlők biztosították. Különösen a Bálinthegyen termelt borokat dícsérték. Az osztatlan erdőkben makkoltattak, legeltettek, hamut égettek, faiztak. Engedély alapján szántónak vagy szőlőnek erdőt irtottak. (Az irtásföldek megváltásán, ennek árán is pereskedtek az urasággal.) A zselérek és telkes jobbágyok néhányan részben szezonálisan, részben állandóan kézművességgel is foglalkoztak: az összeírások szerint kerégyártó, kovács, takács és mészáros volt közöttük.

Tanító 1755-től 1786-ig nem volt a faluban. Ezalatt a zánkaiak folyton kérelmezték az engedélyt imaházuk felépítésére és iskolatanító alkalmazására. Végre II. József türelmi rendelete lehetővé tette újabb kérelem beadását 1784-ben. A falubeliek a szeptemberi reformátusokkal együtt, valamint a közbirtokosok megteremtették az anyagi alapot az imaházhoz és a tanítói javadalmasáshoz. Még a környező falvak is akadoztak: Köveskál, Kóvágoórs és Szentantalfa. A tanító fizetéséhez, majd később a templom építéséhez a rájuk eső rész szerint a helybeli evangélikusok is hozzájárultak. 1786-ban ismét lett tanítója Zánkának: ifj. Somogyi György. Hamarosan a templomépítés is megkezdődött. II. József rendeletben engedélyezte a pusztá templomok köveinek felhasználását protestáns templomokhoz. A zánkaiak ezt igen praktikusán oldották meg: nem hordták el máshová a köveket, hanem felépítették a régi romtemplomot, mely amúgy is az ő fundusukon volt. Később az evangélikusok saját iskolát állítottak, ekörül komoly anyagi vitáik voltak a reformátusokkal, de végül ez megegyezéssel végződött. A templom közös használata végig zavartalan volt.

A nyelvében és érzésében több, mint 100 év alatt elmagyarosodott zánkai lakosság így élt az 1848–49-es szabadságharcig, a jobbagság eltörléséig.

A régi zánkai családok letelepedésének pontos idejéhez még sok forrást kell átnézni. Míg ezzel is részletesen foglalkozunk lapunkban, felsorolom azokat a családneveket, melyek az általam átolvasott írásokban szerepelnek, mint zánkai lakosok: András, Ágoston, Borotvás, Burján, Csabai, Csemez, Czabor, Fülöp, Gaál, Geiszler, Gigi, Herczeg, Heitling, Horvát, Kovács, Kruczler, Kutas, Leipzig, Lóke, Nagy, Ney, Német, Papszt, Pálfi, Poór, Púpos, Sándor, Sebestyén, Siffer, Siffertekker, Szabó, Szalai, Szentés, Szőlősi, Takács, Tót, Túri, Varga, Vass, Volner.

Az előző számban felsorolt műveken kívül forrásként használtam a következőket:

- » Kolontári Gy.: Zánka története a XVIII–XIX. században.
- » Lichtneckert A.: A balatonfüred-csopaki borvidék története.
- » Thúri E.: A zánkai ev. ref. egyház rövid története.

Felkérem a kedves Olvasót, ha kedvet érez ahhoz, hogy egy cikkel a későbbiekben gazdagítsa a sorozatot, tegye ezt meg. Gyűjtse az anyagot (mi is szívesen segítünk ebben) egy-egy részlet alaposabb leírásához. Ilyen lehet például: családok, iskola, egyházak, művelődésügy története, üdüléstörténet egyes szakaszai, építkezések, Úttörőváros-GYÜC története, szőlőművelés, gazdasági élet egy-egy időszaka, műemlékek, régimúlt idők története stb. — mindezt a teljesség igénye nélkül soroltam.

E részeket leírása a beérkezés sorrendjében jelenik majd meg, az időrendi vázlatot a most közlés alatt lévő összefoglaló történet adja meg. Ennek végeztével a részletes leírások sorát Poór Ferenc nyitja majd meg családja történetével.

Tardó Istváné

A szeretet folyton égő láng

Sokan futnak
erre-arra
gondolnak előre
meg vissza...
Sokan tesznek-
vesznek folyton,
míg éljük napja
folyton fogy...
Am, akit szeretet
élet és hajt,
annak hite és bizalma,
kedve és reménye
el nem fogy.

Szépek, ugye,
a tarka gyermekévek,
az almodó ifjúság,
a lázadó,
önmagdtékozló
elhivatottság,
a bőven nemző,
küszködve nevelgető
és robotoló apa-
s anyaság:
így az öregkor
a bőven betakarító
aratás.

A szeretet beszórja
fényel és meleggel
a nagy túrdt,
amit a kisémbert
ismeretlen
tesz meg világégés
és forradalmak közt
a bölcsőtől
a sírig.

A szeretet nem öregszik,
de folyton égő láng.

A szeretet nem korholó,
de megértő, bizalmas
szóváltás.

A szeretet nem mogorva,
de örökifjú jókedv és
jóakarás.

A szeretet nem törvény, szabály,
mit mindenki félremagyaráz.

A szeretet maga az élet,
a levegő, a fény,

a forrásvíz,
erdő, mező,

falú, város,
út és híd,

motor, mely messzire röpít,
és belőle soha sincs elég,

mindig hiánycikk marad,
ezért a sok baj, szenvedés és keserűség.

De ha a szeretet

életet és vezet:

célhoz érek,

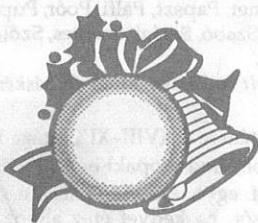
kárt nem érek,

sokat érek,

sokat élek,

s el nem hervadok!

Gajdótsy Lajos Ödön

Minden kedves olvasónknak
kellemes karácsonyi ünnepeket
és eredményekben gazdag,
boldog új évet kíván:

a Szerkesztőség

ZÁNKAI
HÍRMONDÓ
megjelenik
1000 példányban

Szerkeszti: a szerkesztőbizottság * Felelős kiadó: Dr. Szabó Dezső polgármester * Felelős szerkesztő:
Sólyom Béláné körjegyző * Kiadja: Zánka Önkormányzata * Szerkesztőbizottság címe: Zánkai
Művelődési Ház 8251 Zánka, Rákóczi u. 32. Telefon: 87/348-482 * Zánkai Üdtulogazdák
Egyesülete 1525 Budapest, Pf. 33. Telefon: (1) 111-6271, 131-8986; Telefax: (1) 131-6320
Készült a DÉMÁSZ Rt. Nyomdájában.